

ਰਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕ੍ਰਮੀਨਲ

ਪੀ.ਡੀ.ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਐਸ.ਕੇ. ਜਗਨਾਨੀ -ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਸਟੇਟ,-ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਅਪੀਲੈਂਟਸ

ਕ੍ਰਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 105-ਡੀ ਆਫ 1963

ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ (1948 ਦਾ LXIII)-Ss. 63 ਅਤੇ 92--ਸੈਕਸ਼ਨ 63- ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਸ ਕਾਮੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ- --ਕਾਰਖਾਨੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ-ਚਾਹੇ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿੰਨੀ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਵੇ।

ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ- ਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹਰੇਕ ਬਾਲਗ ਕਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇੰਦਰਾਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦੇ ਚੀਫ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ...

ਸ਼੍ਰੀ ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਅਗਰਵਾਲ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ 20 ਫਰਵਰੀ, 1963 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ; ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਪੇਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ। 435/439 Cr.P.C. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਸੋਧ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਸੀ. ਐੱਲ. ਪ੍ਰੋਮ; ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ.ਆਰ., ਸੇਠੀ; ਐਡਵੋਕੇਟ; ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ:

ਹੁਕਮ

ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.- ਐਸ. ਕੇ. ਜਗਨਾਨੀ ਦੇਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੈਸਰਜ਼ ਬਿਰਲਾ ਕਾਟਨ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਵੇਵਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ, ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ, ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਐਕਟ, 1948 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ 23 ਦਸੰਬਰ, 1961 ਨੂੰ ਉਕਤ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਲੂਮ ਸੈੱਡ ਦੇ 10 ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮ 5.45 ਵਜੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਿਨ ਆਰਾਮ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੁਪਹਿਰ 1.30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਰਾਤ 9.30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਦਾ ਅੰਤਰਾਲ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਫੈਕਟਰੀਜ਼ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਕੇ. ਜਗਨਾਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 63 ਅਧੀਨ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਦਸਵੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੌਥੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਮ.ਐੱਮ. ਅਗਰਵਾਲ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਾਈ।

ਦੇਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਦਸ ਕਾਮੇ ਆਟੋਮੈਟਿਕ ਲੂਮ ਸੈੱਡ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 63 ਅਤੇ 92 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ:-

"63. ਕਿਸੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮੇ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

92. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 93 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ, ਜੇ ਕਿ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੋਰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਹਰ ਦਿਨ ਲਈ 75 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਹੈ।"

ਸੈਕਸ਼ਨ 63 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹਰੇਕ ਬਾਲਗ ਕਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ. ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਵਰਕਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਜਾਂ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਬਾਲਗ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ 10 ਮਜ਼ਦੂਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਇਸ ਚੁਸਤ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, *ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜਮਨਾਦਾਸ ਵਾਸਨਜੀ*, ਮੁੜ. ਪੀ. ਲਕਸ਼ਮਈਹ ਨਾਇਡੂ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਇਨ. ਦੁਬਾਰਾ. ਵੇਂਕਾ ਵੇਨਾਕਾਰਤਨਮ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੈਕਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਚੌਥੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਨ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 1933 ਦੇ ਸੀ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 143 ਤੋਂ 146 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਇਕੱਲੇ 1933 ਦੇ ਸੀ. ਸੀ. ਨੰ. 143 ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ 1933

ਦੀ ਸੀ. ਸੀ. 144, 145 ਅਤੇ 146 ਵਿਚ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, *ਫ੍ਰੀਜਵੱਲੂਬੇਦਾਸ ਜੇਕਿਸਨਦਾਸ ਬਨਾਮ ਇਮਪੀਰਰ*, *ਐਨ. ਕੇ. ਚਿਟਨਿਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਫੈਕਟਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ*, *ਇੰਦੌਰ*, *ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਚ.ਬੀ. ਨਾਮਜੋਸ਼ੀ*, *ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੈਨੇਜਰ ਸੁਤਾਰੀਆ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਜ਼*, ਅਤੇ *ਕਮਲਪਤ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ*। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤਿੰਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਵਰਕਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 63 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ *ਫ੍ਰੀਜਵੱਲੂਬੇਦਾਸ ਜੇਕਿਸਨਦਾਸ ਅਤੇ ਐਨ.ਕੇ. ਚਿਟਨਿਸ* ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਆਦਰ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ : ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ।